

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gl., za pol leta 1 gl. 60 kr., za četrt leta 80 kr. — Naročnina se pošilja opravištvu v dijaškem semenišču (Knabenseminar). — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamesne liste prodaja knjigar Novak na velikem trgu po 5 kr. —
 Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo.
 Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr.
 dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Novi Hammer-Amboss in pravi prijatelji slovenskim kmetom.

(Izv. dopis iz Maribora.)

Naši nemčurji osnovali so si politično društvo „Fortschritt“, da bi pri zborih tega društva svojo modrost svetu oznanjevali, ter se posvetovali, kako bi nas Slovence v svoj koš spravili.

Tako je to društvo tudi 19. avgusta v Laškem trgu pri Celji zborovalo. Nekatere njihove besede so za nas tako zanimive, da si jih je treba prav dobro zapomniti.

Dr. Ausserer, znani kričač iz Sevnice, pravi je „ker nam ni, da bi se zmirili s Slovenci, moramo Nemci gledati, da bodemo postali kladivo, ne pa nakovalo“, t. j. mi nečemo sprave s Slovenci, nego mi hočemo vladati. mi hočemo biti kladivo, da bodemo po Slovenicah tolkli, kakor kovač po nakovalu ali ambosu.“ Te besede nam sicer nič novega ne povejo, kajti dr. Ausserer samo to prežvekuje, kar so vže drugi govorili.

Te besede je vže namreč pred par leti govoril dr. Schmiderer, katerega je mesto Maribor volilo v deželni in državni zbor. Zanimive pa so te besede zaradi tega, ker se tolikokrat ponavljajo. To nam svedoči, da so vsi nemčurji v Mariboru, kakor v Celji v Ptuji i drugod teh misli, ter da vsi le na to gledajo, kako bi po nas tolkli!

Govoril je tudi dr. Foregger iz Dunaja, katerega pa je mesto Celje v državni zbor za svojega poslanca izvolilo. I to, kar je ta gospod govoril, treba je, da si dobro zapomnite slovenski kmetje!

Znano je, kako nemčurji vedno kričijo: „Kmetje, ne poslušajte slovenskih narodnjakov, to je, slovenskih duhovnov, advokatov, notarjev in drugih vrljih Slovencev, zakaj ti vas hočejo samo za se porabiti, da za nje glasujete; če pa se vam dobro ali slabo godi, na tem jim ni nič

ležeče. Poslušnite le nas, mi smo vaši pravi prijatelji; mi kar gorimo za vaše koristi in vaš blagor; mi hočemo vse za vas storiti, samo volite nas!“

Da pa temu ni tako, ampak ravno naopak, moral je pri tem zborovanji dr. Foregger sam priznati, ter dati slovenskim narodnjakom najlepše spričevalo, za to, da toliko skrbijo, da bi se slovenski kmet opomogel in laglje živel. Pravi je: „Iz celega delovanja in ravnanja, slovenskih narodnjakov se vidi, s kako veliko skrbjo se ozirajo na gmotni ali materijelni blagor ljudstva“, da mu pomagajo, da prestopi ta hudi čas, ter da bode z časom došel do večega blagostanja, ter potem lažje izhajal. „Posnemajmo jih; njihovo delovanje bodi nam vzgled!“

Kar so toraj slovenski narodnjaki vže od nekdanj delali, kar vedno delajo, tega bi se naj naši nemškutarji še le učili, naj bi posnemali slovenske narodnjake, da bodo potem pri naših kmalu več veljali!

Ali pa ni tudi čisto naravno, da se slovenski narodnjaki skrbijo za korist in napredek slovenskega ljudstva? Kdo so slovenski narodnjaki?

To so vsi duhovni, večina učiteljev, slovenski advokatje, notarji itd. sami možje, ki so se rodili pod kmečko streho, ki so od mladih nog videli, koliko trpi kmet, da vsaj ubožno preživi sebe in svojo družino ali obitelj. Imajo še stariše, brate, sestre, ali druge sorodnike na kmetih, kateri obiskujejo, ali kateri prihajajo k njim v obisk, tako da so vedno v najbližje dotiki s kmečkim stanom. Kdo se bo toraj čudil, da poznajo na tenko vse težave in reve, ki stiskajo našega kmeta, da imajo resno voljo mu pomagati in mu tudi resen pomagajo.

(Dokazov prihodnjič in konec.)

Spomenica.

(Dalje.)

5. Dne 14. julija zboroval je deželni zbor v Gradci zadnjikrat, ko se tam po telegrafu izvé, kaj se je v Brežiškem okraju zgodilo. Slovenski poslanci pripravijo takoj poslanca za Brež. okraj g. Šnideršiča, naj vlado vpraša ali interpelira. To se zgodi. G. Šnideršič vpraša, je-li strašni dogotek v Sromljah g. c. k. namestniku znan; nesreča bi se ne bila zgodila, ko bi politični komisar pomirljivo in podučno posredoval, česar pa storiti ni mogel, ker slovenski ne zna; vpraša se torej: namerava li vlada ljudstvo dati podučiti in dalje, hoče li ukreniti, da se bodo zanaprej na slovenskem Štajerskem nastavljali samo takšni uradniki, ki popolnem umejo obadva deželna jezika, nemški in slovenski?

G. c. kr. namestnik baron Kübeck odgovori, da mu je nesreča znana, da dotični komisar res slovenski ne ume dosti, pa da so tudi drugi, a ne samo uradniki nesrečo zakrivili (koga je g. namestnik v mislih imel, tega ni povedal). Zastran pouka ljudstva ni omenil nič, pač pa, da je voljan strogo ali ostro postopati. Zastran uradnikov pa je dejal: da bi rad slovensčine zmožnih uradnikov nastavil pa jih nema. Celih 13 let (kar je on namestnik cesarja v Gradci) se ni oglasil noben slovenski jurist k političnej službi, samo letos se je jeden oglašil, prav bela vrana. S tem, dejal je baron Kübeck, sem vprašanje ali interpelacijo rešil.

Ta odgovor ni samo slovenskih poslancev, ampak vse Slovence, ki kaj berejo, močno razžalil, zlasti ker je c. kr. namestnik kot dostojno smatral, o tako žalostnem, krvavem dogodku svoj odgovor z nepotrebno smešnico o belej vrani končati in se o tako resnobnih rečeh šaliti. V Okljukovi gori usmrteni kmet še niti pokopan ni bil, ležal je še na pravici, ko se je v Gradci tako govorilo.

Zakaj pa slovenski juristi nečejo k političnim službam na Štajerskem, uzrok povedal je „Slovenski Narod“, češ, da se tukaj uradnikom, ki svojega narodnega slovenskega mišljenja in čuvstva ne prekrivajo, slaba godi; človeku je tukaj treba svojo slovensko narodnost zatajevati in jej celo nasprotovati, zlasti ob raznih volitvah, česar značajan, izobražen slovenski človek storiti ne more. Tako pravi „Slov. Narod“. Slovenski poslanci pa so izvedeli za drugi uzrok. Gosp. baron Kübeck ima 7700 gld. za 14 konceptnih praktikantov, tedaj za vsacega 500 gld. letne podpore na razpolaganje tistim juristom, ki hočejo k političnemu službovanju pristopiti. Sedaj pa so se baje ravno slovenskim juristom dveri do one podpore v Gradci celih 13 let nekako zapirala. Pri c. k. namestniji se je baje čestokrat rekalo: „Wir

brauchen keine Windischen.“ Če je to res, potem je lahko umevno, da c. k. namestnik pravi: nemam slovensčine zmožnih uradnikov.
(Konec prih.)

Gospodarske stvari.

Kedaj trgati in kako hranjevati peščeno sadje, t. j. jabelk in grušek.

II. Velike važnosti in velikega vpliva na trpežnost in okus sadja je tudi način hranjevanja. Kder se kraj hranjevanju izbira, se mora posebno na to gledati, da je prostor suh pa vendar zopet ne presuh, prezračen in jednako merno hladen, kolikor mogočno temen in pred mrazom popolnoma zavarovan.

Dobra klet ali pa soba in kamrica bodo najprej ti potrebi ugajale. Predno se pa sadje v take prostore pospravi, jih je treba prezračiti in do dobra očistiti.

Strope in stene je dobro z apnom pobeliti, da se tako plesnoba, ki se pogosto sten in stropa drži, vniči. Potem se postavijo police iz desk ali ozkih lat jedna nad drugo vendar tako, da se more o vsakem času sadje lahko pregledati in nagnjito odbrati. Na take police se sadje, kteremu se je vse pokvarjeno ali poškodovano odbralo, po sortah drugo poleg drugega polaga in hranjuje.

Ko je sadje v svoje shrambe pospravljeno, se okna še nekaj dni odprta pustijo, da se sad do dobra posuši. Na to se vse odprtnine zapró in prostor temen obdrži, ker svitloba zrelost pospešuje in se sadje ne obdrži dolgo časa zdravo in dobro.

Od časa do časa se morajo sadne sorte pregledati, nagnjiti sad odbrati in potem preudariti, kateri sad je treba prej v porabo ali prodajo vzeti. Pri tem opravi, katero se opravlja, ko je vreme toplo in suho, se shrambe za nekoliko ur odpró in prezračijo.

Drugi hranjujejo sadje radi in z dobrim vspehom v sodih. Izbere se najlepši in brezmadežni sad potem ko je že nekaj časa na kupo ležal, se z mehkim suknom čisto obriše, sad za sadom v mehki svilnati papir povije in potem v sode plastoma položi. Pri tem delu je posebno na to gledati, da pridejo vsi receljni kolikor mogoče po koncu obrnjeni. Tako do roba napolnjeni sodi se potem zaprejo in na hladen, suh kraj postavijo.

Tako pripravljeno dobro sadje se da daleč noter do prihodnjega poletja hraniti slasti če shramba stanovitno temperaturo od 4–5° C. ima. Če je v shrambi bolj toplo, tako to naredi, da voda iz sadja izhlapi in sad vel postane, če pa je bolj hladno od povedane temperature, se v sadju ne nareja cukar ali vsaj le počasno napreduje in tako sad svoj prijeten okus zgubi.

Premiranje bikov v Kozjem bilo je 20. avgusta t. l. in so prignali 24 živinčet. Vsem je sedaj priznana licencija. Darila prejeli so Jožef Špan v Golobinjaku (12 fl.), Jan. Geršak v Dekmarci (12 fl.), Jožef Skrbec v Kozjem, (10 fl.), Jož. Tržan v Zagorji (10 fl.), Fr. Reberšak v Beračah (7 fl.), Val. Skurbi v Zagorji (6 fl.), Jan. Stadler pri sv. Petru (5 fl.), Fr. Kunej pri sv. Petru (5 fl.), Jožef Gubenšek v Brenskem rebu (5 fl.) Celi okraj kozjanski ima sedaj 28 licenciranih bikov, kar znači lep napredek.

Konje premirali so v Mariboru 10. sept. t. l. Najlepših kobil so prignali iz ormoškega okraja. Ker pa ta kraj ne spada v mariborski konjerejski okoliš, zato niso mogli tekmovati za nastavljene premije. Toda bogati vitez Geiza plem. Wachtler dal je 10 konjerejcem ormožkim razdeliti vsakemu 5 fl.

Premije za kobile z žrebeti so prejeli: Fr. Koper, Vogrin, iz ptujskega okraja 40 fl., St. Jurko, iz Gornje Polskave 25 fl., A. Badl v Mariboru 20 fl., I. Novak v Bohovi 20 fl., Fr. Bothe v Račah 20 fl., K. Hrastnik v Sp. Polskavi 20 fl., St. Srnko v Račah 15 fl., Jur Zelenik v Šetarjevi 15 fl., M. Sušec v Hotinji vesi 15 fl., J. Laufer v Cerkovcah 15 fl., St. Pungartnik v Hotinji vesi 15 fl., J. Mulec v Lazah 15 fl., Mat. Flakus v Bohovi 15 fl., Jož. Lešnik v Žerijavcah 10 fl., Fr. Janšič na Pesnici 10 fl., Janez Fluher pri sv. Jakobu 10 fl., Sim. Vraz ori sv. Janži 10 fl., Tom. Kranjc v spod. Voličini 10 fl.

Za mlade konje prejeli so darove: Pauer v Hrastovci 20 fl., Lininger v Mariboru 15 fl., A. Dobič v Bohovi 15 fl., Fr. Pivec v G. Polskavi 15 fl., Mat. Lešnik v Spod. Voličini, Fr. Obrecht pri sv. Janži 15 fl., G. Berglez v Račah 10 fl., Fr. Janšič na Pesnici 10 fl., J. Jurčič v Hočah 10 fl., Jan. Grahari na Hajdini 10 fl., Huber v Mahrenbergu in F. Kranjc v Spod. Voličini dobila sta priznalno diplomo za licencirane žrebce.

Sejmi. 22. Žavec (hmelj), 24. sept. Ernauž, sv. Juri na južnej železnici, sv. Martin pri Slov. Gradci, Remšnik, Slov. Bistrici, 25. sept. sv. Trojica v Slov. goricah, 26. sept. Žavec (hmelj), 28. sept. Cmerek, 29. sept. Vransko, Mahrenberg, sv. Lorenc na Dravskem polju, Šoštanj, Veržej, Žavec (hmelj).

Dopisi.

Iz Sromelj. (Vinorejcem) je g. Hanzel nekaj govoril o trtni uši pa ga niso razumeli, ker je le nemški razlagal. Pravil je tudi, da trtne uši niso kos uničiti, le zabraniti še morejo, da se hitro ne razširi; zoper uš še niso našli nobenega pomočka. Tudi g. Šnideršič, de-

želni poslanec, je prerokoval: preden mine nekaj let, pa bo trtna uš v brežiškem okraju zatrla vse vinograde. Na to so ljudje rekali: no, čemu pa tedaj denarje trošimo, če nič ne pomaga, naj se raje vse pri miru pusti. Potem se zbere več mož 9. julija t. l. in zabrani vstop v vinograde tistim, ki so trtno uš iskali. Okr. glavar naroči županu v Sromljah, naj pride v Okljukovo goro, kder bo komisija iskala trtno uš. Tje pride staro in mlado, zvečinoma iz radovednosti. Ženske in otroci so hoteli videti trtno uš. Komisija pride s 6 žandarji. Ko pa vidi množico prihajati, takoj pobegne. Žandarji se sprejo z ljudmi, ki hočejo zvedeti, kde je komisija; ljudstvo hoče naprej, žandarji mu zastavijo pot; nek neumnež požene v tem hipu kamen in žandar ustrelil 60letnega Lapuha in rani dva druga, ljudje razbežijo. Žandarji poberejo palice, na katere so se starci upirali. Pozneje pride 200 vojakov krotit „revolucije.“ In naposled odženejo 11 posestnikov v ječo.

Od sv. Krištofa pri Laškem. („Celjska vahterca“) in jeni Laški pisuni čestokrat po naši občini udrihajo, čeravno bi pred lastnim pragom dosta imeli pometati. Nedavno bil je v Rečici ubit J. St. Ni bilo ga kaj prida. Zapil je ves zaslužek, ljubosumnost pa ga je storila moriveca. V torek 4. t. m. zvečer so ga ubili, sredo prinesli v našo mrtvašnico, sodnijska komisija pa je še le v petek popoldne prišla. Stalnega pogrebca res nimamo pa do sedaj bil je še vsak mrtvec pokopan. Zato se tudi Laškim nemškutarjem ni treba bati, da bi kateri pri nas pod milim nebom segnjil, če bi v naši občini dušo spustil. Pes pa tukaj tace tje moli, da bi našo občino pisuni v „vahterci“ čedalje huje ogrdili in ločitev nekaterih posestev od nas dognali, kar pa se ne zgodi kmalu. Vodstvo tukajšnjih toplic se čestokrat pritožuje o ponočnih nemirih. Toda kdo je kriv? Laški fantalini „lehrpobi“, ki časih do 2. 3. ure popolnoči v topliškem gaju razsajajo in ljudi iz spanja vzbujajo, zlasti ob sobotah in nedeljah. Naši ljudje nikomur mir ne kalijo.

Iz Ptuja. (Nekaj važnega o volitvah v okrajni zastop). Mnogo kmetov je še, kateri plačujejo na leto 60 fl. gruntne dače, vendar pa nimajo pravice voliti, ker v katastru t. j. v dačnih knjigah še niso prepisani. Nekateri se celo tega prepisa bojijo, ker mislijo, da bi se jim znala naložiti še kaka nova dača. Stvar pa ni taka. Vsak naj gleda, da se prepisanje zgodi o pravem časi, ker s tem ima red in potem se mu ni treba bati, da bi ga čez nekaj let terjal sosed ali pa še tožil, zaradi dače, katero je on namesto njegova plačeval. Drugače pa se zna zgoditi, da bode sosed prepis tirjal in vršitev davka ali pa dotični grunt. Naši kmetje naj si vzamejo meščane v izgled, kateri prav dobro skrbe, da so vsi prepisani

in se na ta način ne krati nikomur volilna pravica. Zakaj bi tedaj kmet samo za to plačeval da bi napuhjeni nemškutarski meščan njemu gospodaril in mu zapovedoval? Vsak naj si bodi svoj gospod. Ne držimo križem rok! Iz skupine mest in trgov se bode volilo najbrže 10 odbornikov, in sicer voli Ptuj 8 Gora pa 2. Ptuj voli kakor znano same zagrizene nemčurje, Gora pa je zadnjokrat volila dva prav poštena moža in sta se vedno držala naše stranke ali kakor jo nemčurji imenujejo „bauernpartei“ t. j. „kmečka stranka“. Mi smo pa na našo kmečko stranko prav ponosni. Tudi mej velikimi trgovci je samo jeden naš in to je gosp. And. Jurca. Ostaja nam tedaj le še skupina kmečkih občin. Ptujski okraj šteje 77 občin. Občino zastopajo predstojniki. Voli tedaj iz vsake občine nje predstojnik in občinski odbor voli še jednega volilnega moža, pa ni da bi moral biti odbornik ampak biti mora samo volilec v občini, na kar opozarjam osobito duhovščino in učitelje. V sledečih občinah našega okraja pa se izvolita dva volilna moža: Pri sv. Andraži v slov. Goricah, sv. Janži na Dravskem polji, Karčevini, sv. Lorenci na D. polji, Majšpergu, Slovenji vesi, Vurbergu in Cirkovcah. V tej skupini je zmaga gotovo naša, ako složno delujemo in ako vsak svojo dolžnost tudi stori. — Prva naša dolžnost bodi, da vsak reklamira ali pa po kacem drugem reklamirati da svojo volilno pravico, ako v imeniku ni kot volilec vpisan. Da nam je treba vse žile napeti, ako hočemo, da je zmaga naša svedoči volilni red, kateri je nam nepravičen in kar bode demo prihodnjič s številkami dokazovali.

(Konec prihodnjič.)

Iz Hajdine. (Spomin na cesarja.) Tik šolskega poslopja postavili smo čez 3¹/₂ sežnja visok, in 4 sežnje širok slavolok z napisom „Bog ohrani, Bog obvari, nam Cesarja, Avstrijo“! s cesarkim grbom. Slavolok bil je s cesarskimi, avstrijskimi in štajerskimi zastavami in cveticami okinčan. Šolsko poslopje ravno tako; cesta bila je osnažena in z maji nastavljena. Že pred pol dnevom je prišlo od bližnjih in daljnih krajev mnogo ljudstva. Uvrstili so se tudi dosluženi vojaki, rezervisti itd. Iz okraja Ormožkega prijaha na konjih kakih čez 115 kmetov v domači obleki, vsak imajoč cesarsko zastavo. Nekoliko minut od vasi je železnica in vadišče vojakov. Ob 1¹/₄ uri zapazimo vlak. Cesar izstopijo, nekoliko časa vojake ogledujejo potem se pa bližajo v kočiji k nam. Polovica banderašev se poda naprej in druga polovica pa za cesarjem. Presvitli vladar zapustijo kočijo in najpoprej č. g. župnika prijazno nagovorijo: ste Vi župnik v Hajdini? Odgovorijo: „Vaše Veličanstvo: da“, in še na nekatera vprašanja odgovorijo, ter se za obiskovanje tega kraja zahvalijo; potem se cesar

obrnejo k obč. zastopu, ter vprašajo: Kako in če se vam prav dobro godi? „Vaše Veličanstvo!“ „ne prav dobro, ampak srednje“. Tudi g. nadučitelja in šolskega ogleda počastijo s vprašanji. Med tem pa zvonovi zvonijo, in ko stopijo zopet na voz, ki ga je vozil Fürst iz Ptujja, zakličemo: „Njih Veličanstvo, našega cesarja naj Bog živi!“ trikrat živio, živio, živio.

Izpod Holma. Kakor več občin tako je tudi občina L. izgubila letos svojega župana, katerega triletno županovanje se nam je zdelo tako dolgo trajno, kakor da bi županoval devet let. Akoprem smo skoro vsi občani močno želeli, da bi se iznebili takega županstva, vendar je vedno še upal, da mu ostane še dalje časa ta čast, misleč in okoli govoreč, da je on edini v občini sposoben za župana, ker je „študirani“ človek. Kako se je šolal, lahko odkritosrčno povemo: Prišedši v Varaždin v prvi gimnazijalni razred dobil je ondi vročo dvojko iz računstva. Potem ga je oča odpeljal na Ptuj v štrti „klas“; šel je tedaj nazaj, kakor rak. Ker je štrti klas dobro izdelal, prišel je na gimnazijo v Maribor, kder pa tudi obtiči. Ko smo bili na voliščih, gledal je željno na desno in levo med svoje izvoljence, da bi ga zopet volili, ali vrlji posestniki iz F. so z nami potegnili in takim načinom je naš nemškutarski župan sijajno propal. Ta izid volitve nas je tako razveselil, da bi si lahko „aleluju“ zapeli, a jega pa je hudo jezil, in to zbog tega, ker sta dva posestnika iz bližnjih občin g. J. na Holmu in g. H. na Hardeku še dalje župana ostala, a on po vsej priliki ne bo se več nikoli vsedel na županski stol.

Iz Šaleške doline. Kako se je vršila obletnica ustanovljenja naše čitalnice, naj popiše spretnejše peró, jaz hočem samo omeniti to, česar ni treba bilo. Pred vsem sitnega dežja ni treba bilo, kateri je koj v začetku veselice začel precej debelo naletavati. Treba tudi ni, da šoštanjski g. svečar vsakokrat, kedar ima čitalnica kako veselico, se po svojih poslih vozi; ali morebiti to ni posel, ako se v Celovci nemškega „sängerfesta“ udeleži? Kaj pa šoštanjski g. poštar in drugi? Toda kam pridemo, če koza brez brade zvonec nosi? Sicer pa utegnem v kratkem še prav zanimive reči poročati.

Iz Mozirja. (Za zastavo „Savinjskega Sokola“) so dalje darovali: vis. čč. gg. Ivan Kalin, župnik, Mozirje, 5 fl., Ignacij Rom, kaplan, Mozirje, 5 fl., Mih. Strašek, kaplan, 2 fl., J. Kozinc, kaplan, Sv. Križ, 1 fl., Fr. Skorjanec, kaplan, Sv. Križ, 2 fl., Fr. Mikuš, dekan, 10 fl., Ivan Ramor, župnik, Št. Mihal, 3 fl. 40 kr., Josip Žičkar, kaplan, Celje 2 fl., neimenovana gospa, Mozirje, 5 fl., gg. Vasič, ministerijalni svetovalec, Lanov pri Celji, 10 fl.

dr. Pirnat, Kamnik, 5 fl., Franjo Raušer, Mozirje, 5 fl., Ivan Mravljak, Mozirje 1 fl., Josip Turnšek, Mozirje, 3 fl., Oroslav Kolenc, Mozirje 5 fl., Josip Pirš, Mozirje, 5 fl., Mozirski dijaki (potom kazni za nemške besede) 1 fl. 61 kr., J. Ogrizek, Sv. Križ, 1 fl. 10 kr., Josip Dolinar, Loke, 2 fl., Josip Kren, Gornji grad, 5 fl. — Znesek 79 fl. 11 kr. — Prištevsči prvemu izkazu z 161 fl. 40 kr., znese z denašnjim izkazom skupaj 240 fl. 51 kr. — Vsem vis. čč. gg. darovateljem izreka za njih blagodušno podporo najpristrčnejšo zahvalo

odbor „Savinjskega Sokola“.

Iz Konjic. (Sulverein in renegati.)

Po Ptujski cesar Jožefovi svečanosti (?) bil je tukaj nekoliko časa mir. Toda sedaj se zopet gibljejo. Žalostno je, da naši tržani več ali manj te ljudi, ki so se malo učili in malo po svetu izkusili, vendar le radi poslušajo, kar naše društveno življenje in naše razmere le še žalostneje dela. Ti ljudje mislijo, da so trdi nemški stebri, ki bodo nemštvo, katero ni v nevarnosti, rešili, pred katerimi se morajo Slovenci na svoji domači zemlji pripogibati in Bog ve še kaj. — Podali so se tudi dne 26. avgusta t. l. k šulferajnovemu zborovanju v Smarije. Židovski časopisi so naenkrat v telegramih poročali, da so bile Konjice zastopane. Obžalujemo, če niso od drugih krajev odličnejše deputacije prišle. — Vprašali bi te ljudi, kakega stanu da so, in v katerem imenu so se v Šmarije podali? — Koga je zastopal nekdanji pisatelj, katerega še celo njegovi pristaši zaradi njegovega obnašanja pri požarni brambi niso trpeti mogli? — Koga je zastopal človek, ki je bil komij, prepisalec, in ki sedaj deske prelaga in šteje? — Koga je zastopal davkarski praktikant Pollainšek itd.? — Taki ljudje gotovo niso niti tržanov, niti c. kr. uradnikov zastopali. In glejte, ne samo to. Sedaj se že močno pripravljajo k odborovim volitvam tukajšnjega „šulferajna“, katere bi mislile dne 23. t. m. biti. Pri tej priliki hočejo neko svečanost (?) prirediti. Toda mi jim bomo nekoliko na prste stopili, smo jim dolžni še od Silvestrovega večera, ter vemo nekaj reči, katere bi bile jako neugodne, ako bi se objavile. Zarad svečanosti imajo sedaj v gostilnicah večkrat pevske vaje. Pri teh vajah popevajo najhujše nemške pesni do pozne noči, kakor „das deutsche Lied“, „Wacht am Rhein“ itd. — In kaj mislite, kdo še te pesni navdušeno popevati pomaga? — C. kr. avskultant Alfonz Kapun, ki je bil nekdanj kot dijak v Gradi vnet Slovenec. Marsikdo bi vprašal, zakaj je bil takrat Slovenec? Najbrž, ker so mu takrat Slovenci inštrukcije davali in tako k zaslužku pripomogli. — In tako ravna tudi njegov oča, tukajšnji nadučitelj. Ta plačuje „šulferajnu“ na leto eden goldinar, da dobiva potem po trideset znanih srebernikov. Tako

društvo in tako popevanje pa gotovo ni A. Kapunovemu stanu primerno. —

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Cesar so imeli zopet odličnih gostov: španskega in srbskega kralja. Pri velikem obedu so pa tudi ruskemu carju nazdravili, ker je ravno bil njegov rojstni dan. Ta zdravica je močno osupnila naše nemške liberalce, magjarone in Jude, ki vedno ščujejo Avstrijo v nepotrebni boj z Rusijo. Sedaj so zvedeli, da med našim in ruskim carjem ni nobenega sovraštva, kakoršnega si ovi liberalni lažnjivci želijo. Srbskemu kralju Milanu so še podelili lastništvo 97 regimenta. — Vojni minister je dovolil, da smejo delavci in ubožnejši rekruti tam biti pozvani k novačenju, kder stanujejo, da jim toraj ni treba potovati domov. — V Brnu in Dunaji so Nemci prisiljeni bili pripustiti ustanovljenje českih šol, kar so do sedaj zavračevali. — Kraljski deželni zbor zopet zboruje, volitev Schreyova in Dežmanova bode bržčas ovržena. Bila sta voljena od grajščakov, čeravno grajščin nimata, tako kakor celjski dohtar Glantschnigggggggggg v okrajni zastop, akoprem nima velikega posestva. Toti nemškutarji so res smešni, ker se mešajo med ljudi, katerim še niti ne pripadajo. — V gornjej Avstriji bil je dekan Grienberger iz konservativne manjine imenovan za namestnika deželnemu glavarju. Liberalcem se je to močno pod nos pokadilo. — Kneza in poslanca Alfred in Alojz Lichtenstein sta v grad Riegerburg pozvala okolo 7000 nemških kmetov in konservativcev, in sta poročala o delovanju v državnemu zboru. Kmetje so tema zlahtnima boriteljema za boljše bodočnost kmetskega stanu navdušeno pritrjevali. Liberalni nemški „bauernverein“ je zelo pobit v tistih krajih. — Magjarom je baje uže žal, da so na Hrvaškem s svojimi grbi toliko nesreče pouzročili, prav za prav jih je pa strah zavoljo nasledkov; kajti Hrvati ne bodo več lahko trpeli magjarskih davkarjev, eksekutorjev in Judov. Krv se je dosta prelilo. Posebno v banskej granici so vojaki prisiljeni bili med ljudi streljati, ker so srenjske načelnike, župnike, učitelje, bodi resnične ali navidezne magjarone, tepli in pobijali; ustreljenih kmetov štejejo samo v Jabukovci blizo 40. V Zagorji so ljudje mirni, vojaštvo zopet odhaja.

Vnanje države. Zavoljo Francozov so si Nemci vendar v večnih strahih in prisiljeni veliko denarja trošiti za vojaštvo. To je Nemcem preveč. Začeli so toraj iskati zaveznikov in Bismark želi zbrati shod mogoče veliko zastopnikov evropskih vlad, ki bi sklenil, naj se v Evropi število vojakov, in tedaj tudi stroški in dače znižajo. Papež so baje privolili neka-

terim zahtevam pruskega ministra zastran vzgoje novih duhovnikov in jih nameščenja v službe, da se vrne cerkveni mir in izgnani škofje vrnejo na svoje sedeže. — Ruski car mudi se še vedno v Kodanji pri danskej kraljevskej rodbini. Tje je tudi angleški prvi minister, sloviti Gladstone, po morji se pripeljal, kar gotovo ni brez pomena. — Irski nezadovoljneži so zopet več ljudij umorili; dobivajo tudi mnogo nitroglicerina pa dinamita, da se je novih zločinov bati. Kako Irci črtijo Angleže, to ni dopovedati. — Rumunski in srbski kralj baje popolnem vlečeta z Bismarkom; toda njuni ljudje doma s tem niso po vsem zadovoljni. — Italijani imajo strašno dačo; vsak, ki da kaj na mlin, mora nekaj davka plačati, ki na leto znaša vkup 50 milijonov lir; to dačo hočejo baje ministri sedaj odpraviti. — Mesto Hartum v osrednji Afriki je sedaj v hudej nevarnosti; krivi mohamedanski prerok Mohdi stoji pred njim z vojsko 30.000 mož. Če vdere v mesto, utegne pomoriti tamošnje številne kristijane. — Zavoljo Tonkinga so Francozi zadnji čas večkrat skušali udariti na od Kitajcev poslane prostovoljce, da bi jih premagali, pa ni bilo mogoče kaj opraviti. Zgubili so uže precej ljudij in silno deževje jih moti.

Za poduk in kratek čas.

Cesar v Trbovljah.

Dne 10. julija na večer je bila tukaj lepa baklada z godbo, ktera je šla iz Trboveljske vasi do Vode.

Dne 11. julija je okoli 12. ure vže vse polno ljudstva na kolodvoru cesarja čakalo. Zbrali so se tukaj Trboveljski odborniki, kranjski deželni predsednik Winkler, glavlar iz Litije, zagorski župan in duhovščina.

Pod poveljstvom gosp. lajtnanta Vidra je stalo 200 mož rudniških uniformiranih ter so napravili špalir.

Ob 2. uri popoludan dospe presvitli cesar; kolodvor kakor vsa okolica je krasno okinčana. Tik njega stoji krasen slavalok z zelenjem, z deželnimi grbi in znamenji rudarstva. Na visokih drogih vihrajo zastave belo-modro-rudeče, žolto črne, belo rudeče, na kolodvoru na meji kranjski pa tudi modro-žolte, frankfurtarce ni bilo nobene. Vlaku postoji in iz tisuč grl se ne sliši drugega kot živijo-klici, kateri se ponavljajo ves pot, kajti povsod je stalo polno ljudstva živijo klicaje.

Presvitlega cesarja so tukaj, kar ni bilo v redu, najpoprej Kranjci pozdravili, mesto se mu na zadnje, ko se je od nas poslovil, predstaviti, namreč deželni predsednik baron Winkler ga je prvi nagovoril — potem predsednik

Trboveljske delniške družbe Pirquet — v imenu rudnikov potem še le g. župan Logar, kateri bi imel prvi na vrsto priti.

Cesar so nagovorili tukaj še sledeče gosp. odbornike, Bittnarja, Sraunika, Kolara, plemenitega Gosleta, centralnega direktorja Hertleja, direktorja Trpotica, lajtnanta Vidra, nadlajtnanta Zigeunerja, župnika Stagoja, župnika dobovskega in kaplane trboveljske — zdaj zagledajo cesar tudi pl. gosp. Kaiserfelda, ki je na zadaj stal in mu se zahvaljujejo za ljubeznjivi sprejem ter se podajo na voz in se odpeljujejo v rudniško bolnišnico. Pred bolnišnico čaka Njih Veličanstvo 1200 šolarjev trboveljskih iz rudniške šole, iz Hrastnika, iz Trbovelj in sv. Katarine v dolgih vrstah na obeh straneh pota. Hči doktorja Prosenjaka podari cesarju lep šopek. Tukaj se cesar le malo ponudijo ter se odpeljujejo potem na unajni rudnik „Tagbau I.“ Ves rudnik je kaj lepo ozaljšan z mlaji in zastavami. — Pri rudniškem poslopji, kjer premog perejo (Separation), je bil narejen pot do unajnega rudnika. Tukaj so zopet čakali rudarji uniformirani v vrstah postavljeni nad 200 mož pod komando lajtnanta in uradnika Penčerta z godbo na cesarja. Povsod kakor tudi tukaj, akoravno so imeli rudarji zapoved cesarja „z Glück auf“ pozdraviti, se ni drugega slišalo, kot živijo.

Delavci so na unajnem rudniku delali, za spremljevalca je bil centralni direktor Hertle, ki je cesarju vse razkazal. Ko si je cesar vse ogledal, podal se je v krasen paviljon. Tukaj so cesarju ponudili vina šampanca, ktereга je tudi sprejel.

V petih spodkopih je bilo nabasanega dinamita 1300 kilogramov, električna iskra je vse to sprožila in v hipu je bilo nad 15.000 meterskih centov premoga podrtih.

Od tukaj vrnejo se cesar zopet nazaj na kolodvor, tam se Kaiserfeldu posebno srčno zahvalijo za sprejem na Štajerskem, ter dosta vijo, da Jih veseli, da so Štajerci toliko žrtvovali, naj bi Jim sprejem kolikor mogoče prijeten storili, „Znam, da so mi Štajerci zmirom vdani, in Vas zagotovem, da si želim Štajerce in Štajersko še večkrat obiskati“. Ko vže odhajajo, pristopi k Njim Kübek ter se tik voza od cesarja poslovi, vsi drugi smo pa ko je vlak vže odhajal neprenehoma živijo upili in si druga ne želimo, kakor Bog nam živi mnoga leta našega presvitlega cesarja, našo ljubo Avstrijo!
Rodošek.

Smešnica 38. Moja zdravila vselej pomagajo, pravi nek zdravnik boleniku. Ta mu je uže mnogo bil za vračenje denarjev izplačal in reče malo nevoljen: to Vam uže verjamem, da pomagajo, če ne bolniku pa Vam in apotekarju.

Razne stvari.

(Veteransko društvo v Konjicah) si je izvolilo za svojega načelnika zopet navdušenega in vnetega domoljuba, tržana M. Tuška. Tako je prav. Društvo je s tem pokazalo, da ima še zdrave nazore. Ta Vas gotovo ne bo v take zadrege spravil, kakor poprejšnji s svojim nepremišljenim ravnanjem pri cesar Jožefovih svečanostih v Celji in v Ptujih. Živelo društvo in njega sedanjí načelnik!

(Toča) je veliko škode napravila v Slov. goricah, zadete so občine: Gačnik, Jarenina, Volčji dol, sv. Jakob, Zlatinek, Flekušak in Ročica, v Hlapji je blisk užgal viničarijo župnika sv. Jakobskega, škode je 1040.

(Izredno velika čast) je došla našemu državnemu poslancu g. baronu Goedelnu. Bil je kot podpredsednik zbornice poslancev navzoč pri slovesnem krščenju princezinje Elizabete.

(Minister Taaffe) dal je solncu svoje milosti svetiti političnim prijateljem in neprijateljem. Zato najdemo med odlikovanci tudi nemškutarje, kakoršni so: dr. Duchatsch, notar Reiser, župan Neckerman in Amon, Geutebrük in Ogrisegg, Rossitsch pa opat Wretschko.

(Veselo) je bilo 8. t. m. v Mozirji: požarni brambovci, gostje iz Celja in Žavca s pevci napravili so sijajno veselico. Takšni shodi veliko pripomogajo k narodnemu napredku v trgih in mestih.

(Spominek) postavili so č. g. dr. Ulagi, bivšemu dekanu in nadžupniku v Konjicah na tamošnjem pokopališču in 17. t. m. blagoslovlili. Životopis baje sestavlja profesor čast. gospod dr. Pajek.

(Celjski lisjak) ima na prvi strani podobo prav zarovanega nemškega deda s pipo v zobeh. Grdi pa v zadnji številki zopet Slovence, hvali nemčurje pa nemške „šparkase“. Ob enem smeši duhovnike, opisavajoč nekega norljavega človeka kot mešnika. Gospodarske reči so pa iz nemškega tako budalasto predstavljene, da človek nehote misli na konjiškega komarja.

(Slovenski regiment 87) mora v Stolac v Hercegovino.

(Zlati križec s krono) dobil je pridni vračnik Appel v Mahrenbergu, učitelja Drnjač v Sevnici in Zdolšek v Novi cerkvi srebrni križec s krono.

(Užgal) je hudobnež Marije Dovarjeve hišo v Pečkah pri Slov. Bistrici, da je pogorela.

(Tat) Janez Wretseko je bil ugrabljen pa je občinskemu slugi Juriju Gajšek v Trnovci prst srednjak odgriznil. Vkljub temu je moral v luknjo.

(Slatinskih nemškutarjev) je takšnih več, ki so po 1—3 hlače prodali.

(Umrl) je v Celji general de Treaux, žlahtnik Baron Zojzove rodbine; truplo odpegljajo na Gorenjsko.

(V Podčetrtku) so se bali Hrovatov pa tudi v Brežicah pa je bil le prazen strah. Tamošnje nemškutarje menda vest peče.

(V Prevalji) je všel tamošnji učitelj in luteran Henker, največji rogovilež za šulverein. Dolgovi so ga napodili.

(Judom) v Veržeji in sv. Barbari v Halozah so razjarjeni ljudje veliko škode naredili. teh je mnogo sedaj zaprtih.

Loterijne številke:

V Trstu 15. septembra 1883:	20, 32, 49, 23, 15
V Linci	61, 74, 9, 54, 79
Budapešt	9, 8, 27, 88, 31

Prihodnje srečkanje: 29. septembra 1883.

Naznanilo.

Hiša na prodaj v St. Martinu na Paki, tik farne cerkve in šole, na okrajni cesti s štacunoj, novo zidana, obokane kleti, toraj za vinsko barantijo pripravna. H tej hiši pripada tudi še nekaj zemljišča, ako ga kupec hoče zraven kupiti, je za hmelj pripravna dobra zemlja. —

Plačilni pogoji so lahki in cena ni velika. Več se lahko poizve pismeno pri županstvu na Paki, pošta Šoštanj (Schönstein).

Ako se hiša ne proda, odda se tudi v najem. 1—2

Priporočba.

Prav močne, nove polovnjake, ki držijo 300 litrov, z železnimi obroči obdane, prodaja po najnižji ceni

Felix Schmidl,

sodar v Mariboru

v koroški ulici.

Trije vinogradi

z grozdem vred v Malečniku pri sv. Petru, v Rosbahu in v Kamci pri Mariboru se pod dobrimi pogoji prodajo.

Več pové vredništvo tega lista. 2-2

Štacuna v najem

ali narajtengo je v Kapli pri Arveži (Arnfels), ker tik cerkve se prav rado kupuje. Spodoben bi bil samski krojač ali šivilja.

Pogoji so ugodni in se zvedó pri Juriji Vollmajer, oštarijaši v Kapli. 3—3

Mlin

na prodaj na 4 kolesa, z zelo novo opravo in stroji za snaženje zrnja, zraven je hišno poslopje. Proda se iz proste roke ali se da tudi v najem.

Vpraša se naj v Slov. Bistrici, v hišni številki 51.

Učiteljska služba

na enorazredni šoli pri sv. Andražu v Slov. goricah IV. plačilnega razreda in prostim stanovanjem je izpraznena. Prosilci nemškega in slovenskega podučevanja zmožni, naj svoje prošnje do 24. septembra t. l. pri dotičnem krajnem šolskem svetu vložijo.

Okrajni šolski svet v Ptuji.

Prvosednik:

Premmerstein.

3-3

Novo podjetje se priporoča.

Uljudno podpisani dajem slavnemu občinstvu na znanje, da sem v Mariboru, v sv. Magdalenskem predmestju, v hiši svoje matere priredil bogato odbrano zalogo:

**steklenega, porcelanega blaga
in beloprstene ali kamene posode.**

S tem opozorujem slavno občinstvo prav uljudno na ovo posodo ter jo priporočam gospodom gostilničarjem, kavarnarjem in gospodinjam. Cena bo prav nizka, roba dobra in postrežba točna.

Tudi se tam dobiva okvirjev pozlačenih za podobe in sprejemajo vsa naročila za vrezavanje šip na okna itd. in vestno izvršujejo.

Z najuljudnejšim spoštovanjem

Maks Macher.

1-5

Velik živinski sejem

pri sv. Trojici v Slovenskih goricah v ponedeljek po kvaterni nedelji, to je letos 24. t. m.

Občinsko predstojništvo.

Dva hrama sta na prodaj

z opeko krita, 3 sobe, 1 sobica, 2 obokani kuhinji, klet, hlev za 6 krav, 1 škedenj, okoli 4 orale zemljišča, sadovno drevje, sočivnjak, za vsako podjetje pripravna, 900 fl. hranilničnih se lahko prevzame. Posestvo je 20 minut zunaj Maribora ob Ptujскеj cesti. Več se izvé v hiši štey. 13. v Tezni pri Mariboru. 3-3

Zoper snet

pomaga **Dupuy-jev lug**, v katerem se pšenično seme pred sejanjem namaka. Na prodaj ga ima trgovec

**M. Berdajs
v Mariboru.**

1-3

Naznanilo in priporočilo.

Visoko častitej duhovščini in slavnemu občinstvu sploh naznanjam, da sem po smrti svoje stare matere, gospé **Frančiške Šupevčeve**, prevzel njeno dobro znano

svečarijo,

katero bodem vodil pod sedanjo firmo:

Fr. Šupevc.

Zahvaljevaje se za ranjkej izkazano zaupanje, priporočam se uljudno visoko častitej duhovščini in slavnemu občinstvu, da tudi mene blagovolé počastiti z mnogimi naročili, ker so rajnka stara mati toliko izgotovljenega blaga zapustili, da mi je mogoče takoj vsakej želji ustreči. Zagotavljam pa tudi, da v prihodnje poleg dose danje firme ostanejo tudi dose danji izkušeni in vestni delavci, dose danje nizke cene, dose danja točna in natančna postrežba in dose danje — popolnem čisto in nepokvarjeno blago.

Z najodličnejšim spoštovanjem

Josip Bernard mlajši,
vnuk ranjkej Fr. Šupevc.

4-4